

Mediji i informiranje

Opći sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 16/21
U Luxembourggu 17. veljače 2021.

Presuda u predmetu T-238/20
Ryanair DAC/Komisija

Program jamstava za zajmove koji je uspostavila Švedska kako bi u okviru pandemije bolesti COVID-19 podržala zračne prijevoznike koji su nositelji švedske operativne licencije i otklonila ozbiljne poremećaje u svojem gospodarstvu spojiv je s pravom Unije

Smatra se da je predmetni program usvojen u interesu Unije

U travnju 2020. Švedska je prijavila Europskoj komisiji mjeru potpore u obliku programa jamstava za zajmove u okviru pandemije bolesti COVID-19 radi podrške zračnim prijevoznicima koji su nositelji švedske operativne licencije¹ (u daljnjem tekstu: program jamstava za zajmove). Taj se program konkretno odnosi na zračne prijevoznike koji su na dan 1. siječnja 2020. bili nositelji licencije za obavljanje komercijalnih djelatnosti u području zrakoplovstva, osim na one koji su obavljali izvanredne letove. Najveći iznos zajmova osiguranih na temelju tog programa jest 5 milijardi švedskih kruna (SEK), pri čemu se jamstvo, u trajanju od najviše šest godina, moralo odobriti do 31. prosinca 2020.

Smatrajući da prijavljeni program predstavlja državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a, Komisija ga je ocjenjivala s obzirom na Komunikaciju od 19. ožujka 2020., naslovljenu „Privremeni okvir za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVIDA-19”². Odlukom od 11. travnja 2020.³ Komisija je, u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (b) UFEU-a, proglasila prijavljeni program spojivim s unutarnjim tržištem. Na temelju te odredbe, potpore namijenjene otklanjanju ozbiljnih poremećaja u gospodarstvu neke države članice mogu se smatrati spojivima s unutarnjim tržištem.

Zračni prijevoznik Ryanair podnio je tužbu za poništenje te odluke, koju je deseto prošireno vijeće Općeg suda Europske unije odbilo. Opći sud u tom kontekstu prvi put razmatra zakonitost programa državne potpore koji je usvojen radi odgovora na posljedice pandemije bolesti COVID-19 s obzirom na članak 107. stavak 3. točku (b) UFEU-a⁴. Opći sud usto pojašnjava međudnos između pravila o državnim potporama i načela nediskriminacije na temelju državljanstva iz članka 18. prvog stavka UFEU-a, s jedne strane, te načela slobodnog pružanja usluga, s druge strane.

Ocjena Općeg suda

Opći sud, kao prvo, provodi nadzor Komisijine odluke s obzirom na članak 18. prvi stavak UFEU-a, kojim se zabranjuje svaka diskriminacija na temelju državljanstva unutar područja primjene Ugovorâ, ne dovodeći u pitanje bilo koju njihovu posebnu odredbu. Doista, smatrajući da je članak

¹ Licencija izdana na temelju članka 3. Uredbe (EZ) br. 1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 2008. o zajedničkim pravilima za obavljanje zračnog prijevoza u Zajednici (SL 2008., L 293, str. 3.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 7., svezak 8., str. 164.)

² SL 2020., C 91 I, str. 1., izmijenjena Komunikacijom Komisije „Izmjena Privremenog okvira za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVIDA-19” (SL 2020., C 112 I, str. 1.)

³ Odluka Komisije C(2020.) 2366 *final* od 11. travnja 2020. o državnoj potpori SA.56812 (2020/N) – Švedska – COVID-19: program jamstava za zajmove u korist zračnih prijevoznika

⁴ U presudi od 17. veljače 2021., Ryanair/Komisija (T-259/20) Opći sud razmotrio je zakonitost programa državne potpore koji je usvojila Francuska radi odgovora na posljedice pandemije bolesti COVID-19 na francusko tržište zračnog prijevoza s obzirom na članak 107. stavak 2. točku (b) UFEU-a.

107. stavak 3. točka (b) UFEU-a jedna od tih posebnih odredbi, Opći sud razmatra može li se program jamstava za zajmove proglašiti spojivim s unutarnjim tržištem na temelju te odredbe.

Opći sud u tom pogledu potvrđuje, s jedne strane, da je cilj programa jamstava za zajmove ispunio uvjete utvrđene člankom 107. stavkom 3. točkom (b) UFEU-a **jer se doista odnosi na otklanjanje ozbiljnog poremećaja švedskog gospodarstva zbog pandemije bolesti COVID-19 i, konkretnije, njezinih znatnih negativnih učinaka na zrakoplovni sektor u Švedskoj**, a time i na zračnu povezanost državnog područja te države članice.

Opći sud utvrđuje, s druge strane, da je ograničenje programa jamstava za zajmove na zračne prijevoznike koji posjeduju švedsku licenciju **prikladno za postizanje cilja otklanjanja ozbiljnih poremećaja u gospodarstvu Švedske**. Opći sud u tom pogledu ističe da se na temelju Uredbe br. 1008/2008 posjedovanje švedske licencije činjenično odražava u prisutnosti glavnog poslovnog sjedišta zračnih prijevoznika na švedskom državnom području i njihovoj podloženosti financijskom nadzoru i nadzoru dobrog ugleda, koje provode švedska tijela. Opći sud smatra da se odredbama navedene uredbe uspostavljaju uzajamne obveze između zračnih prijevoznika koji posjeduju švedsku licenciju i švedskih tijela, kao i, dakle, stabilna i posebna uzajamna veza koja na prikladan način odgovara uvjetima propisanim člankom 107. stavkom 3. točkom (b) UFEU-a.

Što se tiče proporcionalnosti programa jamstava za zajmove, Opći sud usto naglašava da zračni prijevoznici koji ispunjavaju uvjete programa potpore u velikoj mjeri doprinose redovnoj povezanosti Švedske, kako u pogledu prijevoza tereta tako i putničkog prijevoza, što odgovara cilju osiguranja povezanosti Švedske. Nasuprot tomu, proširenje navedenog programa potpore na prijevoznike koji nemaju poslovni nastan u Švedskoj ne bi omogućilo postizanje tog cilja.

Uzimajući u obzir raznolikost predmetnih situacija, Opći sud također potvrđuje da Komisija nije počinila pogrešku u ocjeni time što je smatrala da **predmetni program potpore nije prekoračivao ono što je bilo nužno za postizanje cilja** švedskih tijela, koji je postao presudan, s obzirom na to da je potkraj ožujka 2020. ta država utvrdila smanjenje zračnog prometa putnika u trima glavnim švedskim zrakoplovnim lukama za otprilike 93 %.

S obzirom na ta utvrđenja, Opći sud potvrđuje da je cilj programa jamstava za zajmove ispunjavao zahtjeve odstupanja predviđenog člankom 107. stavkom 3. točkom (b) UFEU-a i da načini dodjele potpore ne prekoračuju ono što je nužno za postizanje tog cilja. Dakle, navedeni program ne predstavlja ni diskriminaciju zabranjenu na temelju članka 18. prvog stavka UFEU-a.

Kao drugo, Opći sud razmatra Komisijinu odluku s obzirom na slobodno pružanje usluga iz članka 56. UFEU-a. Opći sud u tom pogledu navodi da se ta temeljna sloboda ne primjenjuje kao takva u području prometa, koje podliježe posebnom pravnom sustavu kojim je obuhvaćena navedena uredba, kojom se utvrđuju zajednička pravila za obavljanje zračnog prijevoza u Zajednici. Doista, predmet te uredbe upravo je definiranje uvjeta primjene načela slobodnog pružanja usluga u sektoru zračnog prijevoza. Međutim, Ryanair uopće nije isticao povredu navedene uredbe.

Kao treće, Opći sud odbija tužbeni razlog prema kojem je Komisija povrijedila svoju obvezu odvagivanja korisnih učinaka potpore na trgovinske uvjete i na održavanje nenarušenog tržišnog natjecanja s njezinim negativnim učincima. Opći sud u tom pogledu naglašava da se takvo odvagivanje ne zahtijeva člankom 107. stavkom 3. točkom (b) UFEU-a **jer se, naime, smatra da su mjere usvojene radi otklanjanja ozbiljnih poremećaja u gospodarstvu te države članice, poput predmetnog programa jamstava za zajmove, usvojene u interesu Unije ako su nužne, prikladne i proporcionalne**.

Naposljetku, Opći sud odbija kao neosnovan tužbeni razlog koji se temelji na navodnoj povredi obveze obrazlaganja te utvrđuje da nije nužno razmatrati osnovanost tužbenog razloga koji se temelji na povredi postupovnih prava izvedenih iz članka 108. stavka 2. UFEU-a.

NAPOMENA: Protiv odluke Općeg suda u roku od dva mjeseca i deset dana od njezina priopćenja može se podnijeti žalba Sudu ograničena na pravna pitanja.

NAPOMENA: Tužba za poništenje služi za poništenje akata institucija Unije koji su protivni pravu Unije. Pod određenim uvjetima države članice, europske institucije i pojedinci mogu podnijeti tužbu za poništenje Sudu ili Općem sudu. Ako je tužba osnovana, akt se poništava. Dotična institucija mora popuniti eventualnu pravnu prazninu nastalu poništenjem akta.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Opći sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Snimke s objave presude nalaze se na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106